

**МОНГОЛ УЛС, ЕВРОПЫН СЭРГЭЭН БОСГОЛТ, ХӨГЖЛИЙН БАНК ХООРОНД
ЗЭЭЛИЙН ХЭЛЭЛЦЭЭР БАЙГУУЛЖ, “ЗҮРХ СУДАСНЫ ҮНДЭСНИЙ ТӨВ
БАЙГУУЛАХ ТӨСӨЛ”-ИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ
ҮР НӨЛӨӨ, ҮР ДАГАВРЫН ТАЛААР**

Улсын гуравдугаар төв эмнэлгийн Зүрх судасны үндэсний төв (цаашид “ЗСҮТ” гэх) нь Эрүүл мэндийн сайдын тушаалын дагуу зүрх судасны ахисан түвшний лавлагаа шатлалын тусламж, үйлчилгээ үзүүлдгээс гадна улсын хэмжээнд зүрх судасны тусламж, үйлчилгээ үзүүлж буй эмч, мэргэжилтэн, байгууллагуудыг мэргэжил, арга зүйгээр ханган ажилладаг үндсэн нэгж юм.

1. ЗҮРХ СУДАСНЫ ӨВЧЛӨЛИЙН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ

Сүүлийн 20 жилийн хугацаанд зүрх судасны шалтгаант нас баралт нь нас баралтын тэргүүлэх (2024 онд 5789 нас баралт) шалтгаан болсоор байгаа бөгөөд энэ нь нийгмийн дунд олны анхаарлыг татдаг хавдрын шалтгаант нас баралтаас (2024 онд 4559 нас баралт) эрс өндөр байгаа юм (График 1, 2). Түүнчлэн зүрх судасны нас баралтын 36.3% нь 45-65 насны буюу хөдөлмөрийн насны иргэд байгаа нь онцгойлон анхаарах хэрэгтэйг илтгэж байна (График 3).

Зүрх судасны нас баралтыг 10,000 хүн амд 8-аар бууруулсан нь эрүүл мэндийн салбарт нас баралтыг хамгийн өндрөөр бууруулсан салбар болж байгаа ч иргэдийн дунд зүрх судасны өвчний эрсдэлт хүчин зүйлсийн тархалт өндөр (хүн амын 30.5% нь зүрх судасны 4-5 төрлийн өвчний эрсдэлтэй), мөн хүн амын нас хүйсийн суваргаас харахад зүрх судасны өвчний эрсдэл бүхий насны хүн ам жил бүр нэмэгдэж (>45 насны иргэд 2000 онд 380 мянга байсан бол 2023 онд 854 мянга) байгаа нь эрсдэлийг улам бүр нэмэгдүүлж байгаа юм.

Ийнхүү зүрх судасны өвчлөл жил бүр өсөн нэмэгдэж байгаа, нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан хэвээр байгаа болон Монгол Улсын Тогтвортой хөгжлийн зорилтод туссан хэмжээ (2030 онд нас баралт 10,000 хүн амд 14 болгох)-нд хүрч буураагүй зэрэг нь зүрх судасны өвчнийг эрүүл мэндийн салбарын тулгамдсан асуудлын нэг болгож байна.

2. УЛСЫН ГУРАВДУГААР ТӨВ ЭМНЭЛГИЙН ЗҮРХ СУДАСНЫ ҮНДЭСНИЙ ТӨВ

ЗСҮТ нь зүрх судасны эмнэлзүйн лавлагаа төвийн үүргийг гүйцэтгэн ажиллаж 2024 оны байдлаар зүрхний нээлттэй мэс засал 425-ыг хийсний 120 нь хүүхдийн мэс засал байна. Түүнчлэн, зүрх судлалын салбарт зүрхний шигдээсийн болон зүрхний хэм судлалын тусламж, үйлчилгээг анхлан нэвтрүүлсэн ба 2024 онд судсан дотуурх оношилгоо 2745 хийснээс 1591 тохиолдолд стент суулгах эмчилгээ, 578 хэм алдагдлын эмчилгээний мэс засал тус тус хийсэн нь улсын хэмжээнд хийгдсэн нийт зүрхний мэс заслын 95%, судсан дотуурх оношилгоо, эмчилгээний 67%, хэм алдагдлын эмчилгээний 93%-ийг дангаар гүйцэтгэсэн үзүүлэлт юм.

Тус төв нь үндэсний хэмжээнд зүрх судасны өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх төлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжүүлдэг, зүрх судасны эмч, мэргэжилтнүүдийг сургагч үндсэн байгууллага болдог ба эрүүл мэндийн салбарын телемедициний анхны сүлжээг үүсгэн одоог хүртэл зүрх судасны нийт эмч, мэргэжилтнүүдэд шаардлагатай үед зөвлөгөө өгч ажилладаг үндсэн төв юм.

3. ЗҮРХ СУДАСНЫ ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ХЭРЭГЦЭЭ ШААРДЛАГА

Зүрх судасны үндэсний төвийг байгуулах хэрэгцээ, шаардлагын судалгаанаас харахад 2030 оны байдлаар зүрх судасны тусламж үйлчилгээний шаардлага дунджаар 2.6 дахин нэмэгдэх төлөвтэй гарсан. Ялангуяа Улсын гуравдугаар төв эмнэлгийн Зүрх судасны үндэсний төв дангаар эсвэл давамгайлан үзүүлдэг зүрх судасны мэс засал (0.87 дахин), зүрх судсан дотуурх мэс засал (1.45 дахин), ахисан түвшний зүрх судасны оношилгоо эмчилгээ (2.6 дахин) тус тус нэмэгдэхээр байгаа юм (График 4). Одоогийн байгууламжид эмчилгээ оношилгооны, сургалтын, урьдчилан сэргийлэх болон телемедицины тусламж үйлчилгээний хэрэгцээ шаардлагыг бүрэн хангах түвшинд ажиллах боломжгүй юм.

Мөн хамгийн өндөр стандартыг хангах шаардлагатай ахисан түвшний мэс засал (хүүхдийн хүнд хэлбэрийн хавсарсан гажгийн мэс засал, судсан дотуур зүрхний хавхалга суулгах мэс засал гэх мэт) эмчилгээнүүд хийгдэж эхэлсэн нь эмнэлгийн дотоод зохион байгуулалт, халдвар хамгааллын дэглэмийг хамгийн өндөр бөгөөд аюулгүй хэмжээнд зохион байгуулах шаардлагуудтай тулж байна. ЗСҮТ-ийг өргөтгөн байгуулснаар тусламж үйлчилгээний болон чанар, аюулгүй байдлын хэрэгцээг хангахад гол үүрэг гүйцэтгэнэ.

4. ЗҮРХ СУДАСНЫ САЛБАР БА ЛЮКСЕМБУРГИЙН ИХ ГҮНТ УЛСЫН ДЭМЖЛЭГ

Сүүлийн 24 жилийн туршид Люксембургийн Их Гүнт Улсын буцалтгүй тусламжаар зүрх судасны 5 шатны төсөл хэрэгжиж, улсын хэмжээнд зүрх судасны тусламж, үйлчилгээг сайжруулахад өндөр хувь нэмэр оруулсан ба нийт 21.2 сая еврогийн буцалтгүй тусламж үзүүлсэн байна.

Төслийн хүрээнд Улсын гуравдугаар эмнэлгийн зүрх судасны тусламж, үйлчилгээ Зүрх судасны үндэсний төв болох хэмжээнд хүртэл өргөжин сайжирсны зэрэгцээ бүх аймаг, дүүргийг нэн шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангаж, эмч, сувилагч, мэргэжилтнүүдийг тогтмол сургалтад хамруулан чадавхжуулж, улмаар орон нутгийн шаардлагагүй шилжүүлгийг 53%-аар бууруулж, удирдамжийн даган мөрдөлтийг 0%-30%-аас 68-100% болгосон.

Эрүүл мэндийн салбарт анхны телемедициний сүлжээг зүрх судасны мэргэжилтнүүдийн дунд үүсгэж хамтын нягт ажиллагааг эхлүүлсэн. Үүний гол хүрсэн үр дүн нь нас баралтаа хамгийн ихээр бууруулж чадсан салбар болсон.

Цаашид энэхүү дэмжлэгээ үргэлжлүүлэн Улсын гуравдугаар төв эмнэлгийн Зүрх судасны үндэсний төвийг өргөжүүлэх үйл ажиллагааг буцалтгүй тусламжаар дэмжихээ Люксембургийн Засгийн газраас албан журмаар мэдэгдээд байна.

5. МОНГОЛ УЛСЫН БОДЛОГЫН ДЭМЖЛЭГ

Монгол Улсын урт, дунд хугацааны хөгжлийн бодлогын баримт бичиг болон Тогтвортой хөгжлийн зорилт 2030-д заасан урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг дэмжих, мэдээллийн баазыг үүсгэх, нотолгоонд суурилсан шинэ технологийг нэвтрүүлэх, хүн амд суурилсан урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг нутагшуулах зэрэг заалт нь Зүрх судасны үндэсний төвийн үйл ажиллагааны үндсэн чиглэлтэй нийцэж байгаа юм.

Мөн “Монгол Улсын Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр”, “Монгол Улсын хөгжлийн 2025 оны төлөвлөгөө”-д Зүрх судасны үндэсний төв барих зорилт, арга хэмжээ тус тус туссан байна.

6. ЗҮРХ СУДАСНЫ ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН БАРИЛГЫН ТӨЛӨВЛӨЛТ

Барилгыг Улсын гуравдугаар төв эмнэлгийн үндсэн барилгад холбох боломжтой одоогоор сул байгаа газарт барихаар олон улсын мэргэжлийн байгууллагаар зураг төслийг хийлгэж, боловсруулсан (Зураг 1). Барилгын техникийн тодорхойлолт, лиценз, баримт бичгүүдийг баталгаажуулсан ба орчны судалгаа бүрэн хийгдсэн. Тоног төхөөрөмжийн хувьд одоогийн байдлаар Улсын гуравдугаар төв эмнэлэгт хэрэглэгдэж байгаа тоног төхөөрөмжийг шилжүүлэн байрлуулах ба зайлшгүй шаардлагатай зарим тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулна.

Шинэ барилга баригдсанаар мэс заслын өрөө 2 дахин, зүрх судсан дотуурх мэс заслын өрөө 2 дахин, үзлэгийн өрөө 3 дахин, оношилгооны өрөө 3 дахин нэмэгдэх ба бие даасан яаралтай тусламж, ахисан түвшний дүрс оношилгоо, өдрийн эмчилгээ болон сэргээн засах эмчилгээний хэсэгтэй болно (Зураг 2). Иргэд, эмчлүүлэгчид болон эмнэлгийн хог хаягдлын урсгал 100% тусгаарлагдахаар зургийг боловсруулсан нь халдварын ийг эрс бууруулах юм.

Төслийг хэрэгжүүлснээр хүний нөөц болон эмчлүүлэгчийн орны тоог эрс нэмэгдүүлэхгүйгээр, мөн лаборатори, дүрс оношилгооны хэсэг, хоол, ариутгал зэрэг бүтцийг давхардуулан байгуулахгүйгээр эмнэлгийн үндсэн тусламж, үйлчилгээний цар хүрээг өргөтгөх боломжтой болно.

Эмнэлгийн дотоод урсгал, халдвар хамгааллын аюулгүй байдлыг бүрэн хангасан зөв урсгалтай байснаар эмчлүүлэгч нар тав тухтай орчинд аюулгүй, эрсдэлгүйгээр тусламж, үйлчилгээ авах, мэргэжилтнүүд эрсдэлгүйгээр тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх таатай орчин бүрдэх болно.

7. САНХҮҮЖИЛТ БА БАРИЛГЫН БҮТЭЭН БАЙГУУЛАЛТЫН ЯВЦ, БЭЛТГЭЛ

Санхүүжилтийг 2 эх үүсвэрээс шийдвэрлэхээр ажиллаж байна. Барилгын төсөвт өртөгт шаардлагатай 34.8 сая ам долларын хөрөнгийг Европын сэргээн босголт, хөгжлийн банкны зээлээр санхүүжүүлэхээр төлөвлөж байна. Харин Люксембургийн Их Гүнт Улсын Засгийн газраас эмнэлгийн тоног төхөөрөмж, техник туслалцаанд 22.5 сая еврог буцалтгүй тусламжийн төслөөр дэмжихээ илэрхийлж, төслийн үндсэн баримт бичиг батлагдах үе шатандаа байна.

Тус үнийн дүн нь 1м.кв-д ногдох үнийн дүнгээр бусад ижил төстэй ажлууд (Дархан-Уул аймаг дахь эмнэлэг, Сонгинохайрхан дүүргийн эмнэлэг, Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвийн эмнэлгийн барилга гэх мэт)-тай дүйцэхүйц байгаа юм.

Зүрх судасны үндэсний төвийн барилгын бүтээн байгуулалтын явц, бэлтгэл:

1. Техник, эдийн засгийн үнэлгээ 2017 ХБНГУ-ын эмнэлгийн төлөвлөлт, зураг төслөөр мэргэшсэн “Дрис энд Соммер” компаниар хийгдсэн;

2. Барилгын зураг төсөл 2020 онд Люксембургийн Их Гүнт Улсын Засгийн газрын 890 мянган еврогийн буцалтгүй тусламжийн хөрөнгөөр олон улсын эмнэлгийн барилгын зураг төслөөр мэргэшсэн Испани Улсын ИДОМ компани, Монгол Улсын ПСДП компани хамтран гүйцэтгэсэн;

3. Зургийн дагуу Улсын гуравдугаар төв эмнэлгийн талбайд барилга барихад шаардлагатай бүхий л техникийн нөхцөл, шаардлагуудыг холбогдох байгууллагуудаас авч баталгаажуулсан (Хавсралт 1);

4. Хүний нөөц, тоног төхөөрөмжийн хувьд Люксембургийн Засгийн газрын тусламжийн 5 төслөөр 24 жил мэргэжил дээшлүүлсэн эмч, сувилагч, мэргэжилтнүүдийн баг бүрдсэн төдийгүй улсын хэмжээнд нэгдсэн сүлжээнд ажиллаж, мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөөг тогтмол өгч байна.

8. ЗҮРХ СУДАСНЫ ҮНДЭСНИЙ ТӨВ БАРИГДСАНААР ГАРАХ ҮР ДҮН, АЧ ХОЛБОГДОЛ

ЗСҮТ-ийн барилга байгууламжийн төслийн зорилго нь зүрх судасны өвчнийг бууруулах, зүрх судасны тусламж, үйлчилгээний чиглэлээр мэргэшсэн “Зүрх судасны үндэсний төв”-ийн эмнэлгийн барилгыг бүтээн байгуулж, эмчлүүлэгчдийн эрэлт, хэрэгцээнд бэлэн байдлыг хангах, тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулж, хүлээгдлийг арилгах юм.

Зүрх судасны шалтгаант өвчлөлөөс шалтгаалж иргэдэд болон нийгэм, эдийн засагт учрах дарамт буурч, иргэд орчин үеийн тохитой, эрүүл ахуйн шаардлага, стандартад бүрэн нийцсэн орчинд мэргэшсэн баг, хамт олны тусламжийг эх орондоо хүртээмжтэй авах нөхцөл бүрдэнэ. ЗСҮТ-ийн барилга баригдаж, тоног төхөөрөмж, технологи улам сайжирч, орчин үеийн стандартад нийцсэн орчин бий болсноор мэргэжлийн лавлагаа шатлалын тусламжийг улам бүр өргөжүүлж, иргэд оношилгоо, эмчилгээний зорилгоор гадаад руу явах урсгалыг бууруулна.

ЗСҮТ нь улсын хэмжээнд лавлагаа шатлалын тусламжийг үзүүлэхийн зэрэгцээ зүрх судасны эмч, мэргэжилтнүүдийн сургаж, мэргэшүүлэх, эрдэм шинжилгээ, судалгаа, урьдчилан сэргийлэлтийг манлайлан зохион байгуулж ажилладаг. Зүрх судасны өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагаанд зарцуулсан 1 евро бүрд дунджаар 2-5 евро хүртэлх эдийн засгийн өгөөж бий болдог. Энэ өгөөж нь 5-10 жилийн хугацаанд тооцогддог бөгөөд эрүүл мэндийн системийн зардал буурах, өвчлөлийн тоо багасах, хөдөлмөрийн бүтээмж нэмэгдэх зэрэг олон талын үр ашгийг дагуулдаг. (*World Health Organization. 2020. Cardiovascular Disease Prevention Return on Investment Tool: Technical Appendix. Retrieved June 25, 2025*)

Эстони Улсын жишээг дурдахад зүрх судасны өвчнөөс урьдчилан сэргийлэхэд зарцуулсан 1 сая еврогийн хөрөнгө оруулалт нь эрүүл мэндийн салбар болон бусад холбогдох салбаруудад нийт 2.1 сая еврогийн өгөөж бий болгож, 3 жилийн дотор 46 шинэ ажлын байр бий болгодог гэсэн судалгааны үр дүн гарсан байна. (*Smith, J., & Tamm, R. 2021. The Health Return on Investment (ROI) Assessor: Evaluating novel cardiovascular disease prevention approaches in Estonia. European Journal of Public Health, 31(4), 789-795*).

9. ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БОЛОН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮР АШИГ:

Цаг бусын нас баралт болон хөдөлмөрийн чадвар алдагдсан жилүүдийг нийтэд нь Эрүүл амьдралын алдагдсан жил (Disability adjusted life year - DALY) гэсэн үзүүлэлтээр өвчлөлийн эрүүл мэндийн үр нөлөөг дүгнэдэг.

Европын сэргээн босголт, хөгжлийн банкны хөндлөнгийн шинжээчдийн гаргасан судалгаанаас харахад Зүрх судасны үндэсний төвийн барилгыг барьж, хүчин чадлыг нэмэгдүүлснээр 2030-2045 оны хугацаанд нийт 12246 Эрүүл амьдралын алдагдсан жилийг урьдчилан сэргийлэх боломжтой болох юм. Энэ нь жилд дундаар 627 эрүүл амьдралын алдагдсан жил ба 84 нас баралтыг сэргийлэх, улмаар 57,059,684 ам.долларыг хэмнэх боломжийг эрүүл мэндийн салбарт олгох юм.

Мөн тус барилга нь ялгаруулах нүүрс хүчлийн хий, усны хэрэглээний хувьд хэмнэлттэй байх бөгөөд эдгээр нь жилд 171,327 ам долларын хэмнэлтийг гаргах боломжийг олгоно.

Төслийг хэрэгжүүлснээр эрүүл мэндийн болон санхүүгийн хэмнэлт		
Томьёолол	Бууруулах хэмжээ	Хэмнэгдэх зардал (жилд/ам.доллар)
Эрүүл амьдралын алдагдсан жил (DALY)-ийг бууруулах хэмжээ	627 DALY / жилд	11,051,378
Эмчилгээний тусламжтай цаг бусын нас баралтыг бууруулах хэмжээ	84 нас баралт / жилд	46,008,306
CO2-ийг бууруулах хэмжээ	499 тон / жилд	150,679
Усны хэрэглээг бууруулах хэмжээ	11 366 м3 / жилд	20,648
Нийт		57,231,011

* Европын сэргээн босголт, хөгжлийн банкны хөндлөнгийн шинжээчдийн багийн хийсэн судалгаанаас, 2025 он

Монголбанкны Судалгаа, статистикийн газрын судлаач Э.Энхцэцэг нарын 2020 оны судалгаанаас харахад 2018-2019 онд манай иргэд гадаадад эмчлүүлэхдээ эмчилгээний зардалд 140.9 сая ам.доллар, хамт явсан хүний болон бусад зардалд 91.4 сая ам.доллар тус тус зарцуулсан байна. Энэ нь эмчилгээний зардлын 67.3%-тай дүйцэх зардлыг эмчилгээний бус зардалд зарцуулсан байгаа юм.

Тэгвэл Улсын гуравдугаар төв эмнэлгийн ЗСҮТ нь 2024 онд эмчилгээний үйл ажиллагаанд 476,657.5 ам.долларыг зарцуулсан. Хэрэв энэ тусламж, үйлчилгээг иргэд гадаад оронд авсан тохиолдолд 320,790.5 ам долларыг гадаад оронд эмчилгээний бус байдлаар буюу үр ашиггүй зарцуулах байсан төлөв харагдаж байна. Зүрх судасны үндэсний төвийн барилгыг барьснаар тус төвийн хүчин чадлыг 2 дахин нэмэгдүүлнэ гэж үзвэл гадаад эмчилгээний урсгалыг бууруулж, илүү их хэмжээний санхүүжилтийг Монгол Улсад хадгалан үлдэх боломжийг бүрдүүлнэ.

Түүнчлэн, Улсын гуравдугаар төв эмнэлгийн 2024 оны зүрх судасны тусламж, үйлчилгээний эм, эмнэлгийн хэрэгслийн гэрээний үнийн дүнг харахад тухайн жилд хамтран ажилласан эм, эмнэлгийн хэрэгсэл нийлүүлэгч байгууллагууд 1.6 тэрбум хүртэл төгрөгийн орлогын албан татварыг төлсөн байхаар тооцоологдож байна.

Барилга барихад шаардагдах техникийн нөхцөл, судалгаа, зөвшөөрлүүд бүрдсэн байдал:

- Барилгын хөгжлийн төвийн магадлан: 2020 онд баталгаажсан.
- Улсын гуравдугаар төв эмнэлгийн кадастрын зураг баталгаажсан.
- Газрын төлөв байдлын хянан баталгаа хийгдсэн.
- ЗСҮТ-ийн барилгын хөрсний геотехникийн судалгаа хийгдсэн.
- ЗСҮТ-ийн цахилгаан хуваарилах байгууламжийн хөрсний геотехникийн судалгаа хийгдсэн.
- ЗСҮТ-ийн барилгын байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ хийгдсэн.
- ЗСҮТ-ийн барилга Архитектур төлөвлөлтийн даалгавар хийгдсэн.
- ЗСҮТ-ийн цахилгаан хуваарилах байгууламжийн архитектур төлөвлөлтийн даалгавар хийгдсэн.
- Цахилгааны шугам, дэд станц зөөх техникийн нөхцөл авч баталгаажсан.
- Цахилгаан хангамжийн техникийн нөхцөл авч баталгаажсан.
- Цэвэр, бохир, галын, усны техникийн нөхцөл авч баталгаажсан.
- Харилцаа холбооны техникийн нөхцөл авч баталгаажсан.
- Дулааны техникийн нөхцөл авч баталгаажсан.
- Онцгой байдлын ерөнхий газар, Барилгын хөгжлийн төвийн зөвшөөрөл авсан.
- Европын сэргээн босголт, хөгжлийн банкны хөндлөнгийн шинжээчид 2025 онд барилгын ТЭЗҮ давтан хийсэн.

График 1. Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, 10,000 хүн амд, 2014-2023 он

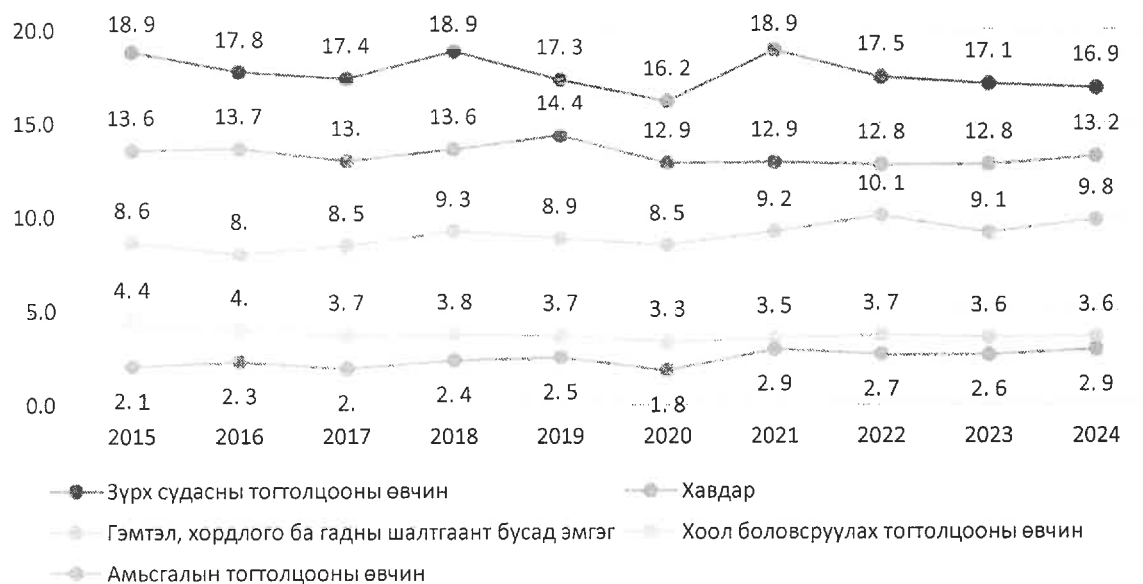

График 2. Зүрх судасны тогтолцооны өвчлөлийн түвшин, 10,000 хүн амд, хүйсээр, 2015-2024 он

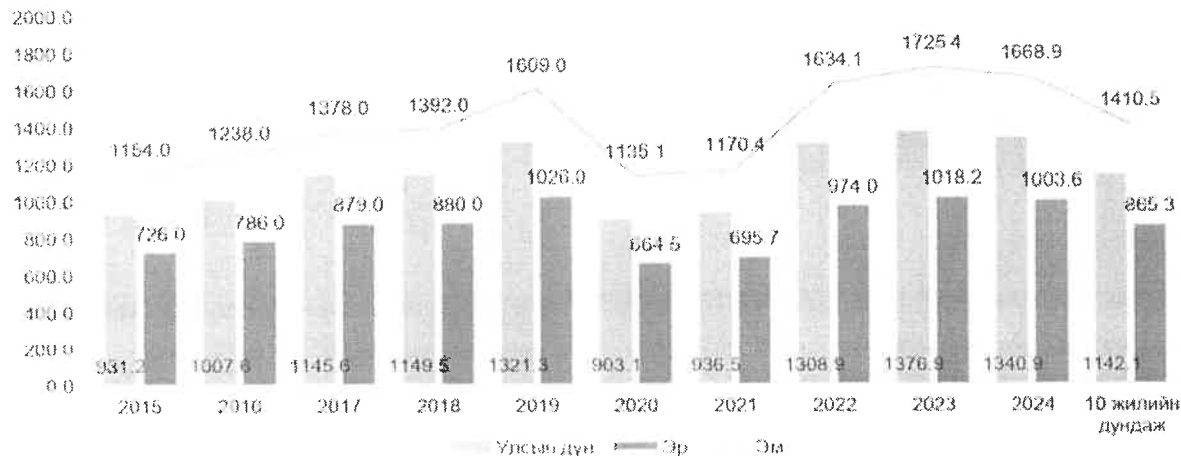

График 3. Зүрх судасны тогтолцооны өвчний шалтгаант нас баралт, насны ангиллаар, хувь, 2024 он

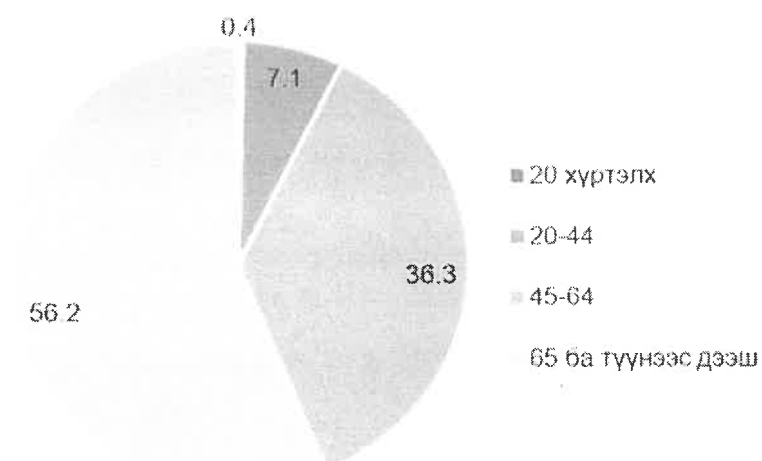
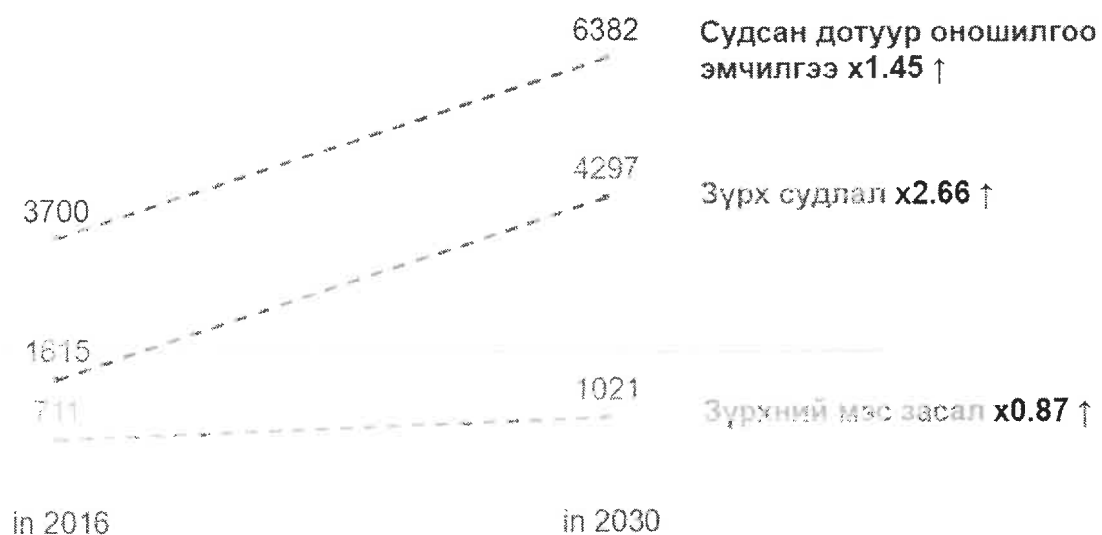
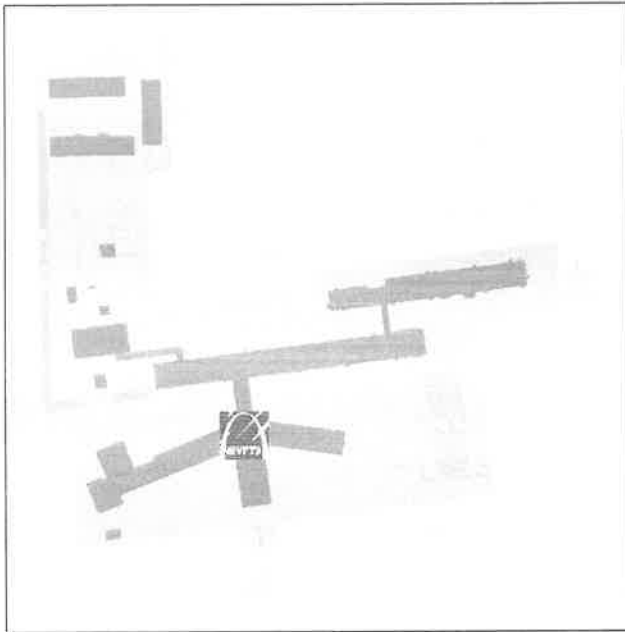

График 4. Зүрх судасны тусламж, үйлчилгээний хэрэгцээ

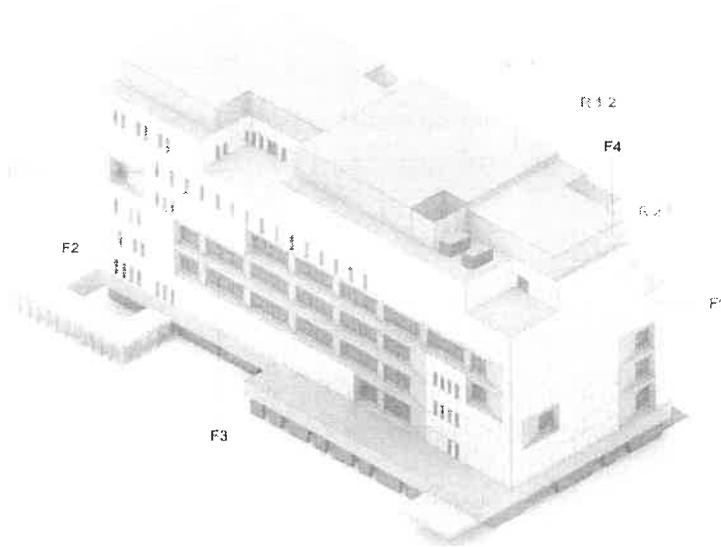

Feasibility study: Drees & Sommer Company 2017

Зураг 1. Зүрх судасны үндэсний төвийн барилгын төлөвлөгдсөн байршил

Зураг 2. Шинээр баригдах барилгын өрөө тасалгаа, хүчин чадал

Байшин

- 8 давхар
- Нийт 15,079 м²
- 427 өрөө

119 ор

- 80 энгийн
- 16 эмчилгээний
- 15 эрчимт эмчилгээний
- 8 өдрийн эмчилгээ

Мэс заслын өрөө 8

- 3 зүрхний мэс засал
- 1 гибрид
- 3 ангиографи лаб
- 1 хэм алдагдалын мэс засал